

Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: збірник наукових праць. К., 2009. Вип. XXII. С. 281 – 287.

2. Голяка Г. П. Дитячі сюїти Володимира Зубицького в сучасному репертуарі баяністів. Мистецтво та освіта сьогодення: Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. Праць. 2006. Вип. 18. С. 338 – 351.

3. Голяка Г. П. Камерна музика з баяном Володимира Зубицького в контексті сучасного баянного виконавства. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. праць.* Харків, 2007. Вип. 19. С. 247 – 260.

4. Кужелев Д. Баянна творчість українських композиторів: навчальний посібник. Л.: СПОЛОМ, 2011. 206с.

5. Шашевський А. Великі жанри в українській музиці для баяна та акордеона (тенденції розвитку в останній чверті XX початку XXI ст.). Луганськ, 2007. 160с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-68>

СТРУКТУРА КОМУНІКАТИВНОГО АКТУ В МУЗИЧНОМУ МИСТЕЦТВІ

Прядко О. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва*

*Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

Мистецтво є універсальним засобом комунікації, що дозволяє ефективно передавати емоції, почуття, переживання людини. У творчому комунікативному акті можливим є подолання таких перешкод, як мовленнєвий бар'єр, різність світоглядів, менталітету. У сучасних умовах існування суспільства, коли віртуальне спілкування у багатьох випадках замінює традиційні його форми, важливим є питання налагодження глибокої емоційної взаємодії між людьми. Мистецтво ефективно виконує соціалізуючу функцію, об'єднує людей, дозволяє глибоко переживати спільні емоції.

Проблеми використання мистецтва як засобу комунікації вивчають філософи, мистецтвознавці, культурологи, психологи. Ґрунтовні праці, у яких розкрито особливості використання системи символів, за допомогою яких митець закодовує інформацію, висвітлено взаємодію автора, музиканта-виконавця та рецепієнта у творчому комунікативному акті, належать Н. Гудмену, С. Лергер, Ю. Лотману, Г.-Г. Гадамеру, М. Віллароель.

Початком комунікативного мистецького акту є виникнення мотиву художньої комунікації. Причинами його виникнення можуть стати естетичні, духовні, гедоністичні потреби, прагнення до самореалізації в мистецтві, особистісної самоактуалізації. Мотиваційна сфера музиканта включає систему внутрішніх та зовнішніх мотивів, які обумовлюють активність особистості. До зовнішніх мотивів можемо віднести прагнення відповідати запитам оточуючих, бажання досягти успіхів у музичному навчанні, виконавській діяльності. Внутрішні мотиви включають сформованість стійкого інтересу до пізнання мистецтва, прагнення отримати задоволення від спілкування з прекрасним. Наступним етапом комунікативного акту в мистецтві є обрання форми творчої комунікації. Це може бути виконання музичного матеріалу в його індивідуальному творчому інтерпретуванні, написання музичних творів. Кожен обирає доступну форму взаємодії з мистецтвом.

Важливим елементом акту комунікації в музичному мистецтві є кодування інформації за допомогою універсальної системи знаків. У сфері музичного мистецтва такою знаковою системою є запис мелодії за допомогою нот, кодування змісту музичного твору, його емоційного забарвлення у музичні тони. Одним з визначень поняття «комунікації» є «взаємодія за допомогою символів» [2, с. 15]. Запис нотного тексту або безпосереднє виконання музичного твору, є завершальним етапом акту мистецької комунікації. Відправлення закодованої у звуках інформації, матеріалу трансформованого в ході інтерпретування творчого задуму виконавця є кінцевою метою акту творчого спілкування.

Реакція на виконуваний твір в ході його сприймання слухачами, відвідувачами концертів, також має свою специфіку, визначену мотивацією їх творчої активності, досвідом взаємодії з мистецтвом, естетичними вподобаннями. Як зазначає І. Кулка: «Комунікація здійснюється в напрямку від митця до глядача. Однак це не означає відсутність зворотнього зв'язку» [1, с. 252]. Повноцінний аналіз акту комунікації можна здійснити аналізуючи як діяльність творця, автора, композитора, інтерпретатора, так і активність реципієнта, специфіку його реакції на твір мистецтва.

Отже, структурними компонентами акту мистецької комунікації є виникнення мотиву до початку мистецької комунікації, обрання форми взаємодії з мистецтвом, кодування інформації, завершальним етапом є відправлення інформації. Особливої уваги вимагає вивчення зворотньої реакції реципієнта, рефлексії, яка виникає в ході оцінювання художнього твору.

Література:

1. Кулка І. Психологія мистецтва. Харків : Вид-во Гуманітарний центр / Олива І.В., 2019. 556с.
2. Художньо-педагогічна комунікація: технологічний дискурс : монографія / за ред. І.С. П'ятницької-Позднякової. Миколаїв : Лон, 2013. 344 с.